

Статеве виховання дітей дошкільного віку

Статеве виховання – це виховання в дитині розуміння і усвідомлення різниці між статями, різниці не тільки фізичної, а й психологічної, і культурної.

Статева ідентифікація – усвідомлення дитиною себе як представника певної статі, засвоєння зразків поведінки, характерних для чоловіків і жінок.

Культура статевої поведінки є результатом впливу стереотипів у сім'ї і найближчому оточенні дитини. За грамотного впливу дорослих у дитини формуватиметься адекватне ставлення до статевих відмінностей і ролей, стосунків між чоловіком і жінкою тощо. Дитина може ставити батькам і вихователям запитання про відмінності статей, походження дітей тощо.

Така природна допитливість повинна задовольнятися дорослими, які серйозно поставляться до запитань дітей, дотримуватимуться такту,

враховуватимуть вік і психологічні особливості кожної дитини. Також ці питання діти обговорюють між собою.

Стать є найпершою категорією, в якій дитина усвідомлює своє «Я». Первинна статева ідентифікація відбувається у дитини в півтора роки, коли дитина вже знає, хто він – хлопчик чи дівчинка. У період від півтора до трьох років діти навчаються правильно відносити себе, а також інших людей до тієї чи іншої статі (дівчинка, хлопчик, дядько, тітка), але розуміння дітьми статевих відмінностей ще істотно обмежена. На цей період припадає початок її статевого виховання – засвоєння знань про взаємини статей, формування культури її статевої поведінки. Суть його полягає у делікатному поясненні відмінностей у будові чоловічого і жіночого організмів, опануванні елементарних навичок статевої гігієни, у формуванні властивої представникам певної статі поведінки, толерантного ставлення до представників протилежної статі.

Здебільшого сучасні діти рано розрізняють ознаки тіла хлопчика і дівчинки, засвоюють ставлення дорослих до оголеного тіла. Батьки, які ніяковіють під час перевдягання у присутності дитини, передають їй своє почуття ніяковості, і навпаки - природна поведінка формує спокійне сприйняття оголеного тіла. Однак багато дітей дошкільного віку не знають про фізичні відмінності людей, не бачать їх, не сприймають відмінностей статі, дивлячись на оголену натуру, навіть коли їм пропонують уважно роздивитися її, щоб правильно зобразити. Деякі діти, вперше побачивши оголених ляльок, відразу звертають увагу на відмінності в їхньому фізичному вигляді. Одні з них спокійно сприймають це, інші, соромлячись, опускають очі. Чим старші діти, тим сильніше вони переживають почуття сорому внаслідок споглядання оголених ляльок (відвертаються, закривають очі руками).

Роль дорослого у формуванні психологічних основ статевого виховання дошкільників надзвичайно важлива. Оскільки від правильності побудови

виховного процесу залежить статева самоідентифікація, засвоєння ролей чоловіка чи жінки, адекватне ставлення до статевих відмінностей. Провідне значення при цьому має сім'я і найближче оточення дитини, які виробляють стереотипи її поведінки.

Але, окрім того, дитина повинна бути обізнана у правилах безпеки по відношенню до свого тіла:

1. Тіло дитини належить тільки їй

Якщо дитина не хоче цілуватися або обніматися з ким-небудь, вона може сказати – ні. А замість цього можна потиснути руку чи надіслати повітряний поцілунок. «Я – господар свого тіла і все буде, так як я хочу!». Теоретично нічого поганого в обіймах немає. Але мова йде про те, щоб навчити свою дитину тому, що її тіло – її власність і тільки вона сама може ним розпоряджатися. Але, за виключенням випадків, пов'язаних зі здоров'ям та медичними процедурами

2. Дитина повинна знати, що інтимні частини тіла – це щось особисте. Чим раніше вона це засвоїть, тим краще.

Інтимні частини тіла – це ті, які закриває білезна або купальник. Ніхто не має права їх торкатися, окрім мами і тата (коли треба щось витерти або змінити одяг), або коли це потрібно для медичного огляду чи процедури (в кабінеті лікаря, коли батьки знаходяться поряд). Діти повинні знати, що нормальний дорослий не буде просити торкатися до їхніх інтимних частин тіла та не стане їм нічого показувати. Якщо щось таке відбудеться дитина повинна про це розказати дорослим, яким довіряє. Дитина повинна знати, що в його життя є дорослі, яким він може довіряти.

3. Дайте дитині зрозуміти, що в її житті є дорослі, до яких вона може прийти у випадку небезпеки. Ці люди не почнуть соромити чи звинувачувати, навпаки, вислухають дитину і повірять їй, про щоб не йшла мова.

4. Дитина повинна знати, що вона не повинна зберігати таємниці, якщо їй це не подобається. Ні з ким, ніякі і ніколи.

«Якщо хтось попросить мене зберігати щось в таємниці, а мені це не подобається, я піду і розповім про це дорослому, якому довіряю».

Часто такі бесіди вести з дітьми нелегко. Але в основному сором відчувають дорослі, а не діти. Тим більше маленькі діти, для яких немає ніяких заборонених тем.

Завдання батьків навчити дітей розуміти, що відбувається щось погане. Необхідно так вибудувувати відносини з дітьми, щоб з любими проблемами і підозрами вони йшли саме до батьків. Вони повинні мати впевненість і не боятися говорити про те, якщо хтось порушує їхні особисті межі.